

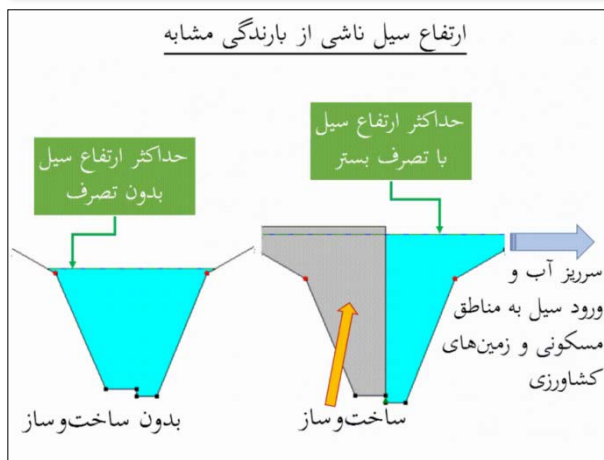
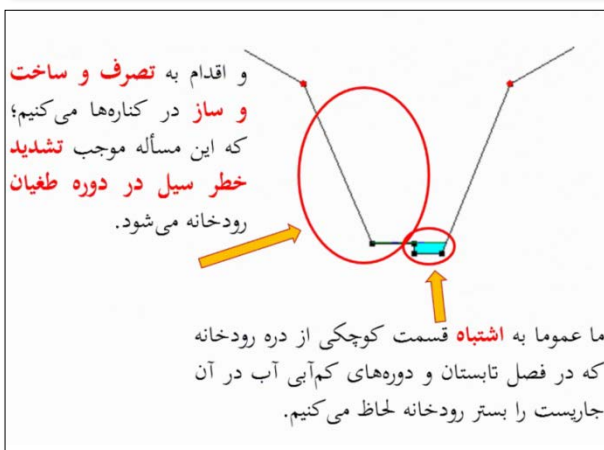
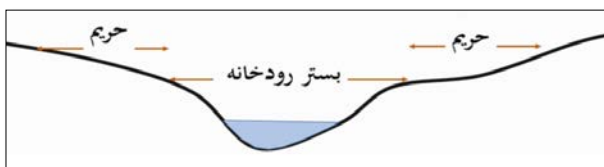
بستر و حریم رودخانه و اقدامات دهیاری ها قبل از وقوع سیل

تعریف کلی حریم رودخانه و اهمیت آن:

بر اساس ماده ۱۳۶ قانون مدنی "حریم مقداری از اراضی اطراف ملک و قنات و نهر و امثال آنست که برای کمال انتفاع و حفاظت از آن ضرورت دارد". همچنین بر اساس بند خ ماده ۱ آیین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها، انهار، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی (مصوب ۱۳۷۹ هیات وزیران و اصلاحات بعدی آن) حریم "آن قسمت از اراضی اطراف رودخانه، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی، مرداب و برکه های طبیعی است که بلافاصله پس از بستر قرار دارد و به عنوان حق ارتفاق برای کمال انتفاع و حفاظت کمی و کیفی آنها لازم است و طبق مقررات این آیین نامه توسط وزارت نیرو یا شرکت های آب منطقه ای تعیین می گردد."

حریم انهار طبیعی، رودخانه ها و مسیل ها (اعم از اینکه آب دائم یا فصلی داشته باشند) و مرداب ها و برکه های طبیعی برای عملیات لایروبی و بهره برداری، از یک تا بیست متر و برای حفاظت کیفی آب رودخانه ها، انهار طبیعی و برکه ها تا یکصد و پنجاه متر (تراز افقی) از منتهی الیه بستر خواهد بود که بنا به مورد و نوع مصرف و وضع رودخانه، نهر طبیعی و برکه به وسیله وزارت نیرو یا شرکت های آب منطقه ای تعیین می گردد. سیاهه رودخانه ها، انهار طبیعی، برکه ها و ... توسط شرکت های آب منطقه ای تعیین و برای اطلاع عموم اعلام شده است. دهیاری ها موظفند به تمامی مواد مندرج و تعاریف قانونی "رودخانه، نهر طبیعی، نهر سنتی، مرداب، برکه، مسیل متروک، شبکه های آبیاری و زهکشی و کانال ها و ... مندرج در آیین نامه مذکور اشراف کامل داشته باشند. لیکن به منظور آموزش اجمالی و رعایت قوانین مرتبط در راستای پیشگیری از وقوع سیل، مواردی به شرح ذیل ارایه می گردد:

تعریف بستر رودخانه:

آن قسمت از رودخانه، نهر یا مسیل است که در هر محل با توجه به آمار هیدرولوژیک و داغاب و حداکثر طغیان با دوره برگشت ۲۵ ساله به وسیله وزارت نیرو یا شرکت های آب منطقه ای تعیین می شود.

هرگونه دخل و تصرف و ساخت و ساز در بستر و حریم رودخانه ها خلاف قانون است لذا تجاوز به بستر و حریم رودخانه ها با تنگ کردن مجاری سیل موجب تشدید خطر سیل در بالادست می شود (موضوع ماده ۷ آیین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها مصوب ۱۳۷۹ هیئت وزیران)

اقدامات پیشگیرانه مهم دهیاری ها قبل از وقوع سیل و کنترل حریم رودخانه ها:

مطابق بند ۳۰ ماده ۱۰ اساسنامه، تشکیلات و سازمان دهیاری ها اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ روستا از خطر سیل یکی از وظایف دهیار عنوان شده است:

- ۱- نظارت مستمر بر ساخت و ساز در حریم رودخانه ها، انهار، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و ... و ارایه گزارش تخلفات به مراجع بالادست.
- ۲- محدود کردن توسعه کالبدی روستا در مناطق در معرض خطر و حریم رودخانه ها.
- ۳- همکاری با نهادهای دولتی به منظور بهبود حفاظت سازه های رودخانه ها.
- ۴- پاکسازی مسیر رودخانه ها از پوشش های گیاهی و انباشته های رسوبی.
- ۵- احداث دیوارهای حفاظتی و تثبیت خاک بستر و کناره های رودخانه ها.